

GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn

DR Byen

Emil Holms Kanal 20

DK - 0999 København C

T +45 3520 3040

www.dr.dk

8. februar 2021

Kære

Du har den 8. januar 2021 klaget over et interview i P1 Morgen med DR's udlandskorrespondent Steffen Kretz. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og lavet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn
Generaldirektør

Kopi:

Journalen
Etikchef, Anja Lundberg Andersen
Underdirektør, GD Stab, Lasse Ring Christensen
Seniorkonsulent, LSR, Mikkel Vincentz Pedersen
Redaktionschef Udland, DR NAD, Niels Kvale
Chefkonsulent, DR NAD, Marianne Juul
Direktør, DR NAD, Sandy French

Gennemgang af sagen

██████████ (herefter benævnt Klager) henvender sig den 8. januar 2021 gennem DR's henvendelsessystem med en klage til DR over DR's USA-korrespondent Steffen Kretz. Klager skriver, at DR's korrespondent den 1. uge af 2021 i P1 Morgen gav udtryk for, at der ikke var valgsvindler i USA, og stemmerne i delstaten Georgia var talt op tre gange. Der står blandt andet i mailen fra Klager: *"Der er i tusindvis af Affidavits, (som er en vidneforklaring under strafansvar), skrevet af amerikanske borgere og heriblandt mange IT specialister, adskillige der har arbejdet for CIA og forsvaret med Cyberwarfare, der er konkrete beviser og jeg vil vedhæfte den seneste fra Italien, der bekræfter at valget i USA også er blevet manipuleret udefra."*

Og Klager fortsætter i samme mail:

"Det eneste (DR korrespondenten) kan klamre sig til er vel at Domstolene har afvist at følge USA's forfatningsmæssige korrekte måde at gøre det på. Men som journalist skal man finde fakta og ikke finde på historier der passer ens politiske synspunkt."

DR's svar til klager

Redaktionschef for DR Udland Niels Kvale (herefter benævnt NK) svarer Klager den 15. januar 2021. I svaret står der blandt andet, at dommere over hele USA har afvist op imod 60 sager om svindel og procedurefejl på grund af mangel på beviser. Samtlige delstater i USA har godkendt deres resultater. Flere steder efter adskillige omtællinger og fintællinger. Mistanke om snyd er blevet undersøgt, fremgår det. USA's højesteret, som har et konservativt flertal, og hvor tre dommere er udnævnt af præsidenten, har afvist sager, skriver NK og føjer til, at daværende præsident Donald Trumps - nu tidligere - justitsminister, der var kendt for sin loyalitet til præsidenten, sagde klart, at der ikke var fundet beviser for svindel, der ville kunne ændre valgets resultat, og justitsministeriet ville derfor ikke sætte en særlig anklager på sagen.

Klager anker

Klager anker sit svar til lytternes og seernes redaktør (herefter LSR) den 16. januar 2021. Heri kritiserer Klager, at DR, efter Klagers opfattelse, ikke vil undersøge og kommentere de oplysninger, som Klager bringer. Klager mener at:

- At dommerne afviser sagerne, er det ikke det samme som, at der ikke er beviser.
- At delstater i USA godkender valgresultatet, er det ikke det samme som, at der ikke er beviser.
- USA's højesteret har ikke gjort det, den skulle, mener Klager

Klager skriver blandt andet i sin punktopstilling: *"Er det konspirationsteori hvis man underskriver en vidneforklaring under strafansvar?, hvis man fremlægger videooptagelser af valgsvindler og minutløst gennemgår videoen og sammenholder den*

med de stemmeantal der er kommet ind på de tidspunkter og pludselig i løbet af 8 minutter svinger stemmerne fra Trump til Biden, er det teori?? – nej, det er beviser. Skeletterne vælter ud af skabet - har DR rapporteret om de 2 dommere der har givet bestikkelse for at få en texansk kvinde til at høste stemmer?? – et par dage siden det kom frem.”

Klager konkluderer, at DR sorterer politisk i, hvad man vil videregive til den danske befolkning, og at DR derfor ikke rapporterer sandheden.

Procedure

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at DR skal besvare klager inden for fire uger efter, at klagen er modtaget. Men DR har i sine egne retningslinjer og svar til klagerne en bestræbelse på at svare hurtigere – gerne inden for 14 dage. Det står der i det automatiske mailsvar, som en klager modtager, når klagen er indgivet til DR gennem kontaktformularen. Klagen er kommet til DR den 8. januar 2021, og den er besvaret syv dage senere.

Klagen overholder fristen herunder også bestræbelsen på at svare inden for 14 dage. Redaktionschef i DR NK besvarer Klagers påstande om valgsvindel ved en henvisning til blandt andet på de amerikanske domstoles svar på kritik af valgsvindel. Klagen er besvaret korrekt af den programansvarlige chef, NK, og der er givet korrekt klagevejledning med henvisning til LSR.

Klagen overholder DR's egne regler for svarprocedure.

Udtalelser i P1 Morgen den 5. januar 2021

Klager henviser i sin oprindelige klage til udtalelser fra Steffen Kretz i P1 Morgen i "denne uge", hvor klagen er afsendt, hvilket er sket fredag den 8. januar 2021 - i uge 1. Mandag den 5. januar medvirker Steffen Kretz i et indslag klokken 06.51 om det forestående senatorvalg i delstaten Georgia, og her udtaler sig som refereret af Klager. Steffen Kretz siger blandt andet: *"Det Trump jo siger, er, at valget her i Georgia var svindel. Det var det ikke. Det er dokumenteret, stemmerne er talt op tre gange, han (Donald Trump) tabte faktisk, men hvis han nu kan få overbevist sine republikanske vælgere om, at det ikke kan betale sig at stemme, fordi det er jo ifølge ham var valgsvindel, så kan det måske betyde, at færre republikanske vælgere stemmer i dag."*

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Det følger af DR's etiske retningslinjer og forordet om DR's grundlæggende værdier, at DR bringer korrekt og hurtig information til lyttere, seere og brugere. Desuden har DR ikke skjulte dagsordner eller taler mod bedre vidende.

Klagers påstand er, at DR's USA-korrespondent Steffen Kretz bringer en usandhed ved at hævde, at der ikke er tale om valgsvindel. Klager fremfører, at selv om de nævnte

dommere ikke fandt grundlag for valgsvindel, var det ikke ensbetydende med, at der ikke var beviser for svindel.

Det er korrekt, at DR's korrespondent i det pågældende indslag giver udtryk for en vurdering, men han udtaler sig i morgenprogrammet ikke som privatperson, men som journalist og korrespondent. Han er af P1 Morgen bedt om at give sin faglige og journalistiske vurdering af den politiske situation forud for valget af to senatorer i delstaten Georgia og umiddelbart før valgmandenes endelige godkendelse den 6. januar af præsident Joe Bidens valgsejr.

Det er ikke korrespondentens personlige opfattelse eller sympatier, men essensen af en analyse som Steffen Kretz i sin egenskab af korrespondent videregiver i indslaget i morgenradioen.

Jeg lægger til grund, at de oplysninger, som NK viderebringer om domstolene herunder Højesteret i USA er korrekte, og jeg noterer mig, at Klager ikke har bestridt dem. Klager mener derimod, at man ikke kan slutte, at fordi domstolene og delstaterne afviser, at der er begået valgsvindel, så findes der ingen beviser.

Det er DR's redaktionelle ret selv at vælge de kilder og vinkler, som man ønsker at beskæftige sig med. DR refererer her fakta, - at den nu afgåede præsident ikke fik støtte hos USA's domstole i sine påstande om valgsvindel. DR er ikke forpligtet til at undersøge de kritikere, som Klager henviser til, i spørgsmålet om valgsvindel.

DR valgte at lade det indgå i analysen, at på trods af den tidligere præsidents ofte gentagede påstand om valgsvindel, så fik han ingen støtte hos domstolene i de delstater, hvor den påståede valgsvindel skulle have fundet sted. Heller ikke den amerikanske Højesteret støttede påstanden om valgsvindel. DR har lagt vægt på domstolenes afgørelser. Disse domstole er autoritative kilder til at vurdere, om der var valgsvindel eller ej. Tidligere præsident Trumps udsagn om valgsvindel kommer på denne baggrund til at fremstå grundløse, hvilket DR gør opmærksom på, og det er inden for DR's etiske retningslinjer. Informationen om domstolene var derfor ikke ukorrekt, selv om Klager mener, at der var andre kilder til belysning af sagen.

DR kunne have valgt at dykke ned i en række alternative kilder og valgt en kritisk vinkel over for domstolene, sådan som Klager opfordrer til. Men det kan aldrig være et krav til DR, da det vil betyde en indblanding i DR's ret til at redigere sine programmer.

Det er ikke LSR's opgave at tage stilling til, hvad disse kilder, som Klager nævner, måtte mene og dermed foretage en faktisk bedømmelse af deres troværdighed. DR har benyttet troværdige og autoritative kilder til at konstatere, at den forrige præsident ikke fik støtte til sine påstande om valgsvindel, og det er inden for rammerne.

DR's USA-korrespondent spekulerer videre i sin analyse over den tidligere præsidents motiver til at påstå valgsvindel og dets mulige betydning for det valg, som på udsendelsestidspunktet skulle til at finde sted i delstaten Georgia.

DR's korrespondenter har som en del af sit arbejde i DR at give en faglig kvalificeret vurdering og analyse af motiver for bestemte handlinger. Det er min vurdering, at en korrespondent har en videre mulighed end generelt for at komme med faglige vurderinger og analyser, men der er netop tale om vurderinger begrundet i deres særlige kendskab til et stof og ikke om en personlig politisk opfattelse. Derfor er det

også vigtigt, at DR's korrespondenter så langt det er muligt gør opmærksom på, hvilke kilder og udsagn, deres analyser og vurderinger bygger på.

På den anden side vil det kunne hæmme formen og gøre en analyse unødigt tung, hvis eksempelvis en USA-korrespondent skal henvisne til konkrete kilder hver gang, man eksempelvis omtaler en meget almen kendt kendsgerning som de pågældende domstoles afvisning af valgsvindel. Der vil være oplysninger, som har været så meget omtalt, at DR's korrespondenter i visse udtalelser og analyser kan skønne, at de ikke behøver videre omtale. Jeg har tidligere blandt andet afvist en anden klagers påstande i et andet, men lignende eksempel, hvor klageren mente, at DR burde anføre kilder til angrebet på World Trade Centre i 2001. Da det er alment og faktisk kendt og ikke behøver kildehenvisning, hver gang den historiske hændelse refereres, afviste jeg klagers krav.¹

Konklusion og sammenfatning

En lytter klagede til DR over et indslag den 5. januar 2021, hvor DR's USA-korrespondent Steffen Kretz gav en vurdering forud for senatorvalget i delstaten Georgia og forud for Kongressens godkendelse Joe Biden som USA's valgte præsident. Klager mente, at DR og DR's korrespondent gav urigtige oplysninger og burde have undersøgt en række andre kilder og oplysninger, som bestred, at der ikke var begået valgsvindel.

DR havde i svar til klageren skrevet, at dommere over hele USA i cirka 60 tilfælde havde afvist sager om påstået valgsvindel og procedurefejl. Desuden havde DR påpeget, at samtlige delstater havde godkendt valget, og at den amerikanske højesteret også havde afvist sager om valgsvindel.

Klager får ikke medhold i, at DR ikke kunne lægge de her nævnte oplysninger til grund, men burde undersøge de andre kilder, som Klager havde angivet for at finde beviser for valgsvindel. Det er DR's ret ifølge DR's etiske retningslinjer at besidde redigeringsretten og vælge vinkler og kilder til sine indslag. Det var korrekt og i overensstemmelse med fakta, som angivet af DR's udlandschef, at ingen af de amerikanske domstole eller delstater havde fundet beviser for valgsvindel i forbindelse med præsidentvalget.

Klager får heller ikke medhold i, at USA-korrespondent Steffen Kretz i sin reportage den 5. januar gav udtryk for sin egen politiske holdning ud fra fakta, som passede i korrespondentens eget verdensbillede. USA-korrespondenten refererede, at der ikke var støtte for påstanden om valgsvindel fra den afdøde præsident Donald Trump, og at der var foretaget stemmeoptælling tre gange i staten Georgia. Som korrespondent havde Steffen Kretz også til opgave at give en vurdering i P1 Morgen af de mulige motiver for, at tidligere præsident Donald Trump valgte at anfægte resultatet af suppleringsvalget i Georgia til Senatet. Det var en faglig, journalistisk analyse og vurdering – ikke en personlig holdning.

Klager får ikke medhold.

¹ <https://www.dr.dk/etik-og-rettelser/brugernes-redaktoer/nyheder/dr-maa-gerne-omtale-osama-bin-laden-som-terrorbagmand>

Jesper Termansen, den 5. februar 2020